

Názov výstavy: **Michaela Rázusová Nociarová** - Mentálna imunita

Miesto konania: Oravská galéria, Dolný Kubín, Veľká výstavná sieň Župného domu

Kurátorka: Mgr. Zuzana Danková

Architektonické spracovanie výstavy: Ing.arch. Miriam Šebianová

Vernisáž: 23.11. 2017 o 16.30 hod.

Hudobný program: ZUŠ Ivana Ballu v Dolnom Kubíne

žiaci hudobného odboru pod vedením Kláry Hromádkovej: Aneta Turčinová – gitara, Mária

Štyráková – flauta, Šárka Majdová– gitara, Júlia Dúhová – gitara, Dominika Žáčiková - gitara

Termín výstavy: 23.11.2017 – 21.1.2018

Otvorené: ut – ne od 10.00 do 17.00 hod.

Reklamný partner: RESPECT - spoločnosť, pôsobiaca na trhu finančného sprostredkovania v oblasti poistenia

Výstavu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.

Tematika svetla, hladiny a vody sa v metafyzickom a mýtickom význame u autorky periodicky vyskytuje v maliarskych cykloch v rôznych obmenách. Od dokončenia doktorandskej práce opakovane touto témou symbolicky určovala čiaru medzi dvoma svetmi, svetom sna a bdenia, ako metaforický stav mysle v oscilácii medzi poznaným a objavovaným. Tenká hranica medzi svetom zmyslovým a pomenovaným, nedotknuteľným a videným sa stala dominantou jej tvorby. Redukciou vlastných skúseností (sny, spomienky) na fragmentárne časti zobrazuje vlastné symbolické chápanie efemérneho sveta. Sú to akési vizualizácie vnútorných skúseností, hmotných a duchovných hodnôt, koexistujúce s vonkajšou neuchopiteľnou realitou.

Cez sériu *Sny* nás autorka pozvala do introspektívneho odkrývania intímnych osobných skúseností. „Počúvaj potichu... kráčaj opatrne... pozeraj pomaly, 2010“. Dlhodobý proces v hľadaní a zachytávaní okamihov v podvedomí a v snoch ju poctivou prácou na rozvoji vlastného myslenia, v udržiavaní stavu myslenia v odolnosti hoci aj vlastným negatívnym myšlienkam, dovedol do stavu permanentnej analýzy situácie a bdlosti. Postupnými rokmi sa tušené a doteraz len náčrtmi pomenované zhmotnilo týmto procesom do schematiky archetypov. Tieto všeobecné, vo svete jednotné formy napĺňa vlastnými intímnymi obsahmi a skryté významy vonkajšieho sveta sa cez túto subjektívnu optiku stávajú zrozumiteľnejšími a zosobnenými obrazmi. Do povrchov tiel a ruín vkladá vlastnú bytostnú hĺbku skúseností a necháva sa strhávať v sprostredkovaní prežívania dôverných pocitov z vlastnej osobnej cesty a pritom nevynecháva ani témy úzko súvisiace s jej životom, hoci aj s chybami, ktoré vníma ako cestu k novému pochopeniu.

Z prehľadu o podstate vlastného bytia a z pozorovania krajných obsahov vnútorného prežívania vzniká cyklus s vysokou mierou konceptuálneho uvažovania - *mentálna imunita*. Osobné skúsenosti vložené do archetypov Mužov, Dospievania a Posvätných miest.

Maliarske myslenie vyvíjajúce sa v troch okruhoch, formuje svetlom v transcendentnom aj formálnom maliarskom jazyku a význame. Mužská postava sa pod vplyvom svetla premieňa na hmotu, na vlastné telo, na osobitú tvár. Svetlo ožaruje posvätné chvíle dospievania, ako aj posvätné miesta. Všetky tieto okruhy podliehajú dualite, premenám a nezvratným prelomom v čase.

Dospievanie vníma ako obdobie života človeka v zmysle malých zázrakov a ako neustále prebiehajúcu premenu. Zmeny a zápasy stavu myslenia od dievčaťa, školáčku až po pubertu. Zmena neviditeľnej formy, ktorú sprevádzajú fyzické zmeny ako faktický dôkaz o premene. Prežívanie snového života sa jedine v tomto období prelomí naplno a zažité príbehy zosobnia myseľ pri hľadaní novej cesty, búraní a stavaní nových ideálov.

„Proces je sprevádzaný výjavmi, na ktoré si spomíname ako na podstatné pre konečný zmysel, ktorý naplníme v dospelosti. Priateľstvo, sklamanie, zrada, odvaha.“ Práve obrazy *Akrobatiek* zosobňujú symbol ženskej sily a vnútornej odvahy, ktorú žena preukazuje počas nakulminovaných udalostí v živote.

Muži sú pre autorku múzami v chlpskom rúne, ktoré obdivuje. Stvárňuje vzory pánov, ktoré k nám ženám prehovárajú a evokujú otázky „prečo práve tento typ muža.“ Hľadá spoločné charakterové črty a pýta sa, či tá pravá esencia vychádza z múdrosti, usilovnosti, v sile prekonávať prekážky, túžbe po prírode, povolani, schopnosti postarať sa, sprostredkovať znalosti alebo v odvahe? Namiesto odpovedí dáva autorka otázky, ktoré sú jedinou možnou odpoveďou.

Posledným okruhom sú posvätné miesta ako priestory zapísané v genetických informáciách, z minulosti pochádzajúca bázeň vynárajúca sa pri pozostatkoch majestátnych stavieb, ktorých zmysel dnes už vprchal. Pamiatky a miesta zničené časom alebo ľudským pričinením, ku ktorým sa cítime byť neustále priťahovaní, fascinovaní a cítime prepojenie s minulými príbehmi. Zostávajú ako trvalejšie stopy akokoľvek vážnej, dôležitej či prevratnej udalosti z minulosti v pamäti už dávno vymazané, no napriek tomu z nich pretrváva akýsi pocit, bázeň alebo sila miesta. Tak ako si miesta zachovávajú svoju esenciu, zostávajú niekde v povedomí „zapísané“ aj veľké činy?

Zuzana Danková